

در این سال به آشکار شدن نشانه‌هایی از بهبود اوضاع اقتصادی جهان مربوط می‌شد.

در پایان سال ۲۰۱۱، ذخایر اثبات شده نفت خام جهان معادل ۱۶۵۲/۶ میلیارد بشکه بود که نسبت به سال ۲۰۱۰ حدود ۱/۹ درصد افزایش داشت. در این سال ذخایر اثبات شده نفت خام کشورهای عضو اوپک حدود ۱۱۹۶/۳ میلیارد بشکه بود که ۷۲/۴ درصد از ذخایر جهان را تشکیل می‌داد.

در سال ۲۰۱۱، عرضه جهانی نفت با ۱/۲ درصد افزایش به ۸۷/۵ میلیون بشکه در روز و تقاضای جهانی نفت با ۰/۹ درصد افزایش به ۸۷/۸ میلیون بشکه در روز رسید.

در سال ۲۰۱۱، ذخایر اثبات شده گاز طبیعی جهان ۲۰۸/۴ هزار میلیارد متر مکعب بود که نسبت به سال ۲۰۱۰ حدود ۶/۳ درصد افزایش داشت.

در سال ۲۰۱۱، تولید گاز طبیعی جهان با ۳/۱ درصد افزایش نسبت به سال ۲۰۱۰ به ۳۲۷۶/۲ میلیارد متر مکعب و مصرف گاز طبیعی جهان با ۲/۲ درصد افزایش نسبت به سال ۲۰۱۰ به ۳۲۲۲/۹ میلیارد متر مکعب رسید.

در سال ۱۳۹۰، میانگین تولید نفت خام ایران در چارچوب رعایت سهمیه تولید تعیین شده از سوی اوپک بود. در این سال متوسط صادرات نفت خام ایران با ۰/۶ درصد افزایش نسبت به سال قبل به ۲/۰ میلیون بشکه در روز رسید.

در سال ۲۰۱۱ و سه ماهه اول سال ۲۰۱۲، قیمت نفت خام در بازارهای جهانی روندی صعودی و نوسانی داشت. در سال مورد بررسی، عوامل مختلفی در شکل‌گیری نوسانات قیمت نفت نقش داشتند. قطع کامل و البته موقت عرضه نفت لیبی، فاجعه نیروگاه اتمی فوکوشیما ژاپن، بارش برف و سرمای بی‌سابقه در اروپا، کاهش ارزش جهانی دلار در برابر یورو و تنش‌های خاورمیانه از جمله عوامل فزاینده قیمت نفت بودند. از طرف دیگر، تداوم بحران مالی و اقتصادی در اروپا و سرایت آن به کشورهای دیگر اروپایی همچون اسپانیا، افزایش تولید نفت خام اوپک و تردیدها در خصوص روند بهبود اقتصاد جهانی، از جمله عوامل کاهنده قیمت نفت در سال ۲۰۱۱ بودند.

در اجلاس یکصد و پنجاه و نهم اوپک که در تاریخ ۸ ژوئیه ۲۰۱۱ در وین برگزار شد، اوپک تصمیم گرفت تا سقف تولید سازمان (به استثنای عراق) بدون تغییر و در سطح ۲۴/۸ میلیون بشکه در روز باقی بماند. اوپک در اجلاس یکصد و شصتم که در ۱۴ دسامبر ۲۰۱۱ در وین برگزار گردید، سقف تولید نفت خام خود را در سطح ۳۰/۰ میلیون بشکه در روز (شامل لیبی و عراق) تصویب نمود.

در سال ۲۰۱۱، مصرف انرژی‌های اولیه در جهان به ۱۲/۳ میلیارد تن معادل نفت رسید که نسبت به سال ۲۰۱۰، ۲/۵ درصد افزایش داشت. افزایش مقدار مصرف انرژی‌های اولیه

جنوبی و مرکزی و آفریقا به ترتیب ۴/۳، ۳/۸ و ۰/۶ درصد رشد داشت. مصرف انرژی کشورهای عضو اوپک هم نسبت به سال قبل از آن از رشد ۵/۱ درصدی برخوردار بود. از کل مصرف انرژی‌های اولیه در جهان ۱۱/۵ میلیارد تن معادل نفت مربوط به کشورهای غیر اوپک و ۰/۷ میلیارد تن معادل نفت مربوط به کشورهای عضو اوپک بود. مصرف انرژی‌های اولیه در کشورهای عضو سازمان همکاری‌های اقتصادی و توسعه (OECD)^(۳) در سال ۲۰۱۱ به ۵/۵ میلیارد تن معادل نفت رسید که ۰/۸ درصد کاهش نشان می‌دهد. در سال مورد بررسی، بیشترین سهم از مصرف انرژی‌های اولیه در جهان مربوط به نفت (۳۳/۱ درصد) و کمترین مصرف مربوط به انرژی هسته‌ای (۴/۹ درصد) بود. همچنین، سهم زغال‌سنگ از کل مصرف انرژی، افزایش و سهم گاز طبیعی کاهش یافت.

مصرف انرژی‌های اولیه در ایران در سال ۲۰۱۱، ۲۲۸/۶ میلیون تن معادل نفت بود که نسبت به سال ۲۰۱۰، ۲/۵ درصد افزایش نشان می‌دهد. انرژی‌های اولیه مورد مصرف در ایران عمدتاً شامل نفت و گاز طبیعی هستند و سایر انرژی‌ها سهم قابل توجهی در مصرف انرژی‌های اولیه ندارند.

همچنین، صادرات فرآورده‌های نفتی با ۹/۳ درصد افزایش به ۸۸ هزار بشکه در روز رسید.

در سال ۱۳۹۰، با توسعه گازرسانی به مناطق شهری و روستایی کشور، مصرف داخلی گاز طبیعی به ۱۵۲/۷ میلیارد متر مکعب رسید که نسبت به سال گذشته ۱/۳ درصد رشد نشان می‌دهد.

در سال ۱۳۹۰، تولید و مصرف برق کشور به ترتیب با ۳/۰ و ۲/۲ درصد رشد نسبت به سال ۱۳۸۹ به ۲۴۰/۰ و ۱۸۸/۲ میلیارد کیلو وات ساعت رسید.

۴-۱-۴ جهان

۴-۱-۱-۴ مصرف انرژی‌های اولیه

در سال ۲۰۱۱، مصرف انرژی‌های اولیه^(۱) در جهان به ۱۲/۳ میلیارد تن معادل نفت رسید که نسبت به سال ۲۰۱۰، ۲/۵ درصد افزایش داشت^(۲). افزایش مقدار مصرف انرژی‌های اولیه به آشکار شدن نشانه‌هایی از بهبود اوضاع اقتصادی جهان مربوط می‌شود. در بین مناطق مختلف جهان، بیشترین مقدار افزایش مربوط به منطقه آسیا-پاسفیک با ۵/۴ درصد و بیشترین مقدار کاهش مربوط به اروپا و آسیای میانه با ۰/۵- درصد بود. همچنین، مصرف انرژی‌های اولیه در منطقه خاورمیانه، آمریکای

جدول ۴-۱-۴ مصرف انرژی‌های اولیه در سال ۲۰۱۱

(میلیون تن معادل نفت)

	نفت	گاز طبیعی	زغال‌سنگ	انرژی هسته‌ای	برق‌آبی	انرژی‌های تجدیدپذیر	جمع کل
غیر اوپک	۳۷۲۲/۲	۲۵۳۰/۲	۳۷۲۱/۶	۵۵۹/۳	۷۶۷/۶	۱۹۴/۷	۱۱۵۳۵/۶
کشورهای عضو OECD	۲۰۹۲/۰	۱۳۸۶/۱	۱۰۹۸/۶	۴۸۷/۸	۳۱۵/۱	۱۴۸/۰	۵۵۲۷/۷
اوپک	۳۳۶/۹	۳۷۵/۴	۲/۸	۰/۰	۲۳/۹	۰/۱	۷۳۹/۱
ایران	۸۷/۰	۱۳۸/۰	۰/۸	۰/۰	۲/۷	۰/۱	۲۲۸/۶
جهان	۴۰۵۹/۱	۲۹۰۵/۶	۳۷۲۴/۳	۵۹۹/۳	۷۹۱/۵	۱۹۴/۸	۱۲۲۷۴/۶

ماخذ: نشریه آماری BP، سال ۲۰۱۲

۱- شامل نفت، گاز طبیعی، زغال‌سنگ، انرژی هسته‌ای، برق‌آبی و تجدیدپذیر می‌باشد.
۲- درصد تغییر از ارقام کامل محاسبه شده است.

۴-۱-۲- ذخایر اثبات شده نفت خام

ذخایر اثبات شده نفت خام کشورهای غیر اوپک نیز معادل ۴۵۶/۳ میلیارد بشکه بود که ۲۷/۶ درصد از ذخایر نفت خام جهان را شامل می‌شد. سهم ایران از ذخایر اثبات شده جهان حدود ۹/۱ درصد بود. شایان ذکر است که بیشترین ذخایر نفت جهان (حدود ۷۹۵/۰ میلیارد بشکه) در منطقه خاورمیانه قرار دارد.

در پایان سال ۲۰۱۱، ذخایر اثبات شده نفت خام جهان معادل ۱۶۵۲/۶ میلیارد بشکه بود که نسبت به پایان سال ۲۰۱۰ حدود ۱/۹ درصد افزایش داشت. در پایان این سال ذخایر اثبات شده نفت خام کشورهای عضو اوپک حدود ۱۱۹۶/۳ میلیارد بشکه بود که ۷۲/۴ درصد از ذخایر جهان را تشکیل می‌داد. میزان

جدول ۴-۲- ذخایر اثبات شده نفت خام

(میلیارد بشکه)

سهم (درصد)	درصد تغییر		پایان سال		
	۲۰۱۰	۲۰۱۱	۲۰۱۰	۲۰۱۱	۲۰۰۹
۲۷/۶	۲۸/۰	۰/۳	۴۷/۷	۴۵۶/۳	۳۰۷/۹
۱۴/۲	۱۴/۵	-۰/۱	۱۶۲/۵	۲۳۴/۷	۸۹/۵
۷۲/۴	۷۲/۰	۲/۵	۹/۲	۱۱۹۶/۳	۱۰۶۸/۶
۹/۱	۹/۳	۰/۰	۱۰/۳	۱۵۱/۲	۱۳۷/۰
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۱/۹	۱۷/۸	۱۶۵۲/۶	۱۳۷۶/۶

ماخذ: نشریه آماری BP، سال ۲۰۱۲

۴-۱-۳- عرضه و تقاضای نفت

افزایش به ۸۷/۸ میلیون بشکه در روز رسید. به این ترتیب، در این سال به طور متوسط ۳۰۰ هزار بشکه در روز از ذخایر نفتی کاسته شد.

در سال ۲۰۱۱، عرضه جهانی نفت با ۱/۲ درصد افزایش به ۸۷/۵ میلیون بشکه در روز و تقاضای جهانی نفت با ۰/۹ درصد

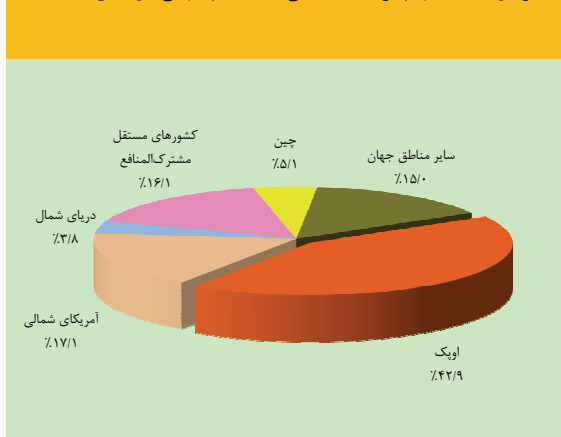
جدول ۴-۳- موازنه عرضه و تقاضای جهانی نفت

(میلیون بشکه در روز)

سه ماهه اول سال	متوسط سال	سال ۲۰۱۱			متوسط سال
		سه ماهه سوم	سه ماهه دوم	سه ماهه اول	
۲۰۱۲	۲۰۱۱	۲۰۱۱	۲۰۱۱	۲۰۱۱	۲۰۱۰
۹۰/۰	۸۷/۵	۸۸/۶	۸۷/۴	۸۶/۵	۸۶/۵
۸۷/۹	۸۷/۸	۸۸/۷	۸۸/۴	۸۶/۴	۸۷/۰
۲/۱	-۰/۳	-۰/۱	-۱/۰	۰/۱	-۰/۵

ماخذ: بولتن ماهانه اوپک، مه ۲۰۱۲

نمودار ۴-۱- سهم تولیدکنندگان نفت خام جهان در سال ۲۰۱۱

در سال مورد بررسی، میانگین تولید نفت خام جهان با ۱/۳ درصد افزایش نسبت به سال ۲۰۱۰ به ۸۳/۶ میلیون بشکه در روز رسید. در این سال تولید نفت خام کشورهای عضو اوپک با ۳/۱ درصد افزایش به ۳۵/۸ میلیون بشکه در روز رسید که ۴۲/۹ درصد از تولید نفت خام جهان را تشکیل می‌داد. منطقه خاورمیانه با تولید ۲۷/۷ میلیون بشکه در روز بیشترین میزان تولید نفت خام را در سال ۲۰۱۱ داشت.

جدول ۴-۴- تولید نفت خام جهان (۱)

(میلیون بشکه در روز)

سهم (درصد)	درصد تغییر		سال				
	۲۰۱۰	۲۰۱۱	۲۰۱۰	۲۰۱۱	۲۰۰۹		
غیر اوپک	۵۷/۹	۵۷/۱	۰/۰	۱/۹	۴۷/۸	۴۶/۸	۴۷/۷
کشورهای عضو OECD	۲۲/۵	۲۲/۲	-۰/۱	۰/۵	۱۸/۵	۱۸/۶	۱۸/۵
اوپک	۴۲/۱	۴۲/۹	۳/۱	۲/۵	۳۵/۸	۳۴/۸	۳۳/۹
ایران	۵/۳	۵/۲	-۰/۴	۲/۱	۴/۳	۴/۳	۴/۲
جهان	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۱/۳	۲/۲	۸۳/۶	۸۲/۵	۸۰/۷

ماخذ: نشریه آماری BP، سال ۲۰۱۲
 ۱- شامل NGL، پلمه سنگ نفتی (shale oil) و شن‌های آغشته به نفت (oil sands) نیز می‌باشد.

نسبت به سال ۲۰۱۰ به ۴۵/۹ میلیون بشکه در روز رسید. با توجه به تولید نفت خام در این گروه از کشورها، ۵۹/۶ درصد از مصرف آنها در سال ۲۰۱۱ از طریق واردات تامین گردید.

در سال ۲۰۱۱، مصرف نفت جهان به ۸۸/۰ میلیون بشکه در روز رسید که نسبت به سال قبل ۰/۷ درصد افزایش نشان می‌دهد. در این سال مصرف کشورهای عضو سازمان همکاری‌های اقتصادی و توسعه با ۱/۳ درصد کاهش

جدول ۴-۵- مصرف نفت جهان (۱)

(میلیون بشکه در روز)

سهم (درصد)	درصد تغییر		سال				
	۲۰۱۰	۲۰۱۱	۲۰۱۰	۲۰۱۱	۲۰۰۹		
غیر اوپک	۹۱/۷	۹۱/۶	۰/۵	۳/۱	۸۰/۶	۸۰/۲	۷۷/۷
کشورهای عضو OECD	۵۳/۲	۵۳/۲	-۱/۳	۱/۱	۴۵/۹	۴۶/۵	۴۶/۰
اوپک (۲)	۸/۳	۸/۴	۲/۶	۵/۳	۷/۴	۷/۲	۶/۹
ایران (۳)	۲/۲	۲/۱	-۳/۳	-۱/۹	۱/۸	۱/۹	۱/۹
جهان	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۰/۷	۳/۳	۸۸/۰	۸۷/۴	۸۴/۶

ماخذ: نشریه آماری BP، سال ۲۰۱۲
 ۱- شامل تقاضای داخلی نفت، سوخت‌های هوایی و دریایی، سوخت پالایشگاه‌ها و ضایعات نفتی می‌باشد. مصرف سوخت اتانول و بیودیزل را نیز شامل می‌شود.
 ۲- عراق، نیجریه، لیبی و آنگولا را شامل نمی‌شود.
 ۳- آمار منتشر شده از سوی BP به میزان قابل ملاحظه‌ای بیشتر از ارقام منتشر شده توسط وزارت نفت است که علت آن می‌تواند برآوردی بودن آمار BP باشد.

۴-۱-۴- روند قیمت نفت

نفت در این دوره نقش داشتند؛ از جمله این عوامل می‌توان به وقوع طوفان در خلیج مکزیک، کاهش بیش از انتظار سطح ذخایر نفت خام آمریکا، ادامه ناآرامی‌ها در لیبی و سوریه و انتشار آمار بهبود وضعیت اقتصادی ژاپن اشاره کرد که به افزایش قیمت نفت خام منجر شد. عواملی همچون تشدید بحران بدهی در اروپا و احتمال سرایت بحران به کشورهای ایتالیا و اسپانیا، کاهش رتبه اعتباری ایتالیا، کاهش تقاضای نفت از سوی چین، کاهش رتبه اعتباری و نگرانی از کاهش رشد اقتصادی آمریکا، افزایش تولید نفت اوپک و کاهش تولیدات صنعتی چین نیز باعث کاهش نسبی قیمت نفت خام در اواسط دوره مذکور شد.

در سه ماهه دوم سال ۲۰۱۱، قیمت نفت از روند صعودی برخوردار بود. از جمله دلایل افزایش قیمت نفت در این دوره می‌توان به مواردی همچون تداوم بحران در منطقه خاورمیانه، تشدید ناآرامی‌ها در لیبی و حمله نظامی به این کشور، افزایش شاخص اعتماد مصرف‌کنندگان در آمریکا، افزایش تقاضای کشورهای چین و هند برای نفت خام، بروز بحران هسته‌ای در ژاپن، انتشار آمار کاهش سطح ذخیره‌سازی بنزین و نفت خام در آمریکا و حمله به تاسیسات نفتی در نیجریه اشاره نمود.

در سه ماهه سوم سال ۲۰۱۱، قیمت نفت خام با نوسان همراه بود. عوامل مختلفی در شکل‌گیری نوسان قیمت

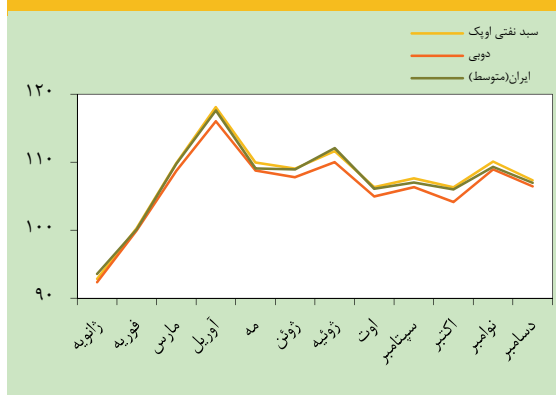
گزارش اقتصادی و ترانزنامه سال ۱۳۹۰

نفت خام عربستان، احتمال بازگشت نفت خام لیبی به بازار و افزایش نگرانی‌ها در خصوص تشدید بحران اقتصادی اروپا نیز سبب کاهش قیمت نفت خام در این دوره شد.

در سه ماهه اول سال ۲۰۱۲، قیمت نفت خام با نوسان همراه بود. عواملی از جمله نگرانی از کندی رشد اقتصادی چین، کاهش تقاضای بنزین در آمریکا، کاهش ارزش یورو در برابر دلار، افزایش سطح ذخیره‌سازی نفت خام و فرآورده آمریکا و انتشار آمارهای منفی از وضعیت اقتصادی کشورهای حوزه یورو باعث کاهش قیمت نفت خام شد. همچنین، نگرانی در خصوص کاهش عرضه نفت خام توسط یمن، سودان جنوبی و سوریه، قطع صادرات نفت خام ایران به کشورهای فرانسه و انگلیس، کاهش نرخ بیکاری در آمریکا، انتشار آمارهای مثبت اقتصادی ژاپن، اعمال سیاست‌های اقتصادی انبساطی در چین و سرمایه‌های شدید در آمریکا و اروپا نیز سبب افزایش قیمت نفت خام در اواسط این دوره شد.

میانگین قیمت هر بشکه سبد نفتی اوپک در سه ماهه اول تا چهارم سال ۲۰۱۱ به ترتیب ۱۰۰/۹۹، ۱۱۲/۳۶، ۱۰۸/۵۲ و ۱۰۷/۹۰ دلار و در سه ماهه اول سال ۲۰۱۲، ۱۱۷/۴۰ دلار بود.

نمودار ۴-۲- متوسط قیمت‌های تک محموله ای برخی از انواع نفت خام طی سال ۲۰۱۱ (بشکه - دلار)

در سه ماهه چهارم سال ۲۰۱۱ نیز قیمت نفت خام با نوسان همراه بود. از جمله عوامل افزایش قیمت می‌توان به پیش‌بینی کاهش سطح ذخیره‌سازی نفت خام آمریکا، اعمال تحریم‌های جدید علیه ایران، تداوم ناآرامی‌های سیاسی در خاورمیانه، بروز سرمایه‌های شدید در اروپا، چین و شمال شرق آمریکا، کاهش ارزش دلار در برابر سایر اسعار و توقف صادرات نفت سودان از مسیر ترانزیت سودان جنوبی اشاره نمود. عواملی همچون نگرانی در خصوص افزایش کسری بودجه ایالات متحده آمریکا، انتشار آمار کاهش واردات نفت خام چین، افزایش تولید

جدول ۴-۶- متوسط قیمت‌های تک محموله‌ای (Spot) برخی از انواع نفت خام

(بشکه - دلار)

مشخصات	متوسط سال ۲۰۱۰	سال ۲۰۱۱			متوسط سال ۲۰۱۱	سه ماهه اول سال ۲۰۱۲
		سه ماهه اول	سه ماهه دوم	سه ماهه سوم		
ایران	۷۷/۴۶	۱۰۱/۱۴	۱۱۱/۸۶	۱۰۸/۳۹	۱۰۷/۴۱	۱۱۶/۷۳
سبد نفتی اوپک (۱)	۷۷/۴۵	۱۰۰/۹۹	۱۱۲/۳۶	۱۰۸/۵۲	۱۰۷/۹۰	۱۱۷/۴۰
انگلیس	۷۹/۶۰	۱۰۴/۹۰	۱۱۷/۶۲	۱۱۳/۴۹	۱۰۹/۳۲	۱۱۸/۴۹
آمریکا	۷۹/۴۲	۹۳/۹۶	۱۰۲/۴۳	۸۹/۶۸	۹۴/۰۵	۱۰۲/۹۹

ماخذ: بولتن ماهانه اوپک، مه ۲۰۱۲

۱- تا ۱۵ ژوئن سال ۲۰۰۵، شامل هفت نوع نفت خام به شرح: مخلوط صحاران، میناس، سبک بونی، سبک عربستان، دوبی، سبک تاجوانا و ایستوس (غیر اوپک- مکزیک) و از تاریخ ۱۶ ژوئن ۲۰۰۵، شامل یازده نوع نفت خام به شرح: سبک عربستان، سبک بصره، بی‌سی‌اف ۱۷ ونزولا، اس‌سیدر لیبی، سنگین ایران، صادراتی کویت، مارین، میناس، موربان، مخلوط صحاران الجزایر و سبک بونی نیجریه می‌باشد. در تاریخ اول ژانویه ۲۰۰۹، میناس اندونزی از سبد نفتی اوپک حذف و اورینت اکوادور و گراسول آنگولا اضافه شد و در نتیجه سبد نفتی اوپک به ۱۲ نوع نفت خام افزایش یافت.

۴-۱-۵- ذخایر اثبات شده گاز طبیعی

سال ۲۰۱۰ حدود ۶/۳ درصد افزایش داشت. ذخایر اثبات شده کشورهای غیر اوپک ۱۱۴/۱ هزار میلیارد متر مکعب بود که

در پایان سال ۲۰۱۱، ذخایر اثبات شده گاز طبیعی جهان ۲۰۸/۴ هزار میلیارد متر مکعب بود که نسبت به پایان

فصل ۴ انرژی

معادل ۴۵/۳ درصد) و ایران ۳۳/۱ هزار میلیارد متر مکعب (۱۵/۹ درصد) از ذخایر اثبات شده گاز طبیعی جهان را در اختیار داشتند.

۱۸/۷ هزار میلیارد متر مکعب آن به کشورهای عضو سازمان همکاری‌های اقتصادی و توسعه اختصاص داشت. در پایان این سال کشورهای عضو اوپک ۹۴/۴ هزار میلیارد متر مکعب

جدول ۴-۷- ذخایر اثبات شده گاز طبیعی

(هزار میلیارد متر مکعب)

سهم(درصد)	درصد تغییر		پایان سال			
	۲۰۱۰	۲۰۱۱	۲۰۱۰	۲۰۱۱	۲۰۰۹	
۵۴/۷	۵۲/۲	۱۱/۴	۶/۳	۱۱۴/۱	۹۶/۳	غیر اوپک
۹/۰	۹/۲	۳/۳	۶/۵	۱۸/۷	۱۸/۱	کشورهای عضو OECD
۴۵/۳	۴۷/۸	-۰/۶	۳/۹	۹۴/۴	۹۳/۸	اوپک
۱۵/۹	۱۶/۹	-۰/۰	۱۱/۸	۳۳/۱	۳۳/۱	ایران
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۶/۳	۵/۱	۲۰۸/۴	۱۹۶/۱	جهان

ماخذ: نشریه آماری BP، سال ۲۰۱۲

۴-۱-۶- تولید گاز طبیعی^(۱)

اوپک با تولید ۶۱۷/۵ میلیارد متر مکعب گاز، بقیه تولید گاز طبیعی جهان را به خود اختصاص دادند. ایران نیز با تولید ۱۵۱/۸ میلیارد متر مکعب گاز طبیعی دارای سهمی معادل ۴/۶ درصد بود.

در سال ۲۰۱۱، تولید گاز طبیعی جهان با ۳/۱ درصد افزایش نسبت به سال ۲۰۱۰ به ۳۲۷۶/۲ میلیارد متر مکعب رسید. کشورهای غیراوپک با تولید ۲۶۵۸/۷ میلیارد متر مکعب گاز طبیعی، ۸۱/۱ درصد و کشورهای عضو

جدول ۴-۸- تولید گاز طبیعی در جهان

(میلیارد متر مکعب)

سهم(درصد)	درصد تغییر		سال			
	۲۰۱۰	۲۰۱۱	۲۰۱۰	۲۰۱۱	۲۰۰۹	
۸۱/۱	۸۱/۸	۲/۳	۵/۴	۲۶۵۸/۷	۲۵۹۹/۴	غیر اوپک
۳۵/۶	۳۶/۱	۱/۷	۱/۹	۱۱۶۸/۱	۱۱۴۸/۲	کشورهای عضو OECD
۱۸/۸	۱۸/۲	۶/۷	۱۳/۷	۶۱۷/۵	۵۷۸/۸	اوپک
۴/۶	۴/۶	۳/۹	۱۱/۴	۱۵۱/۸	۱۴۶/۲	ایران
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۳/۱	۶/۸	۳۲۷۶/۲	۳۱۷۸/۲	جهان

ماخذ: نشریه آماری BP، سال ۲۰۱۲

۴-۱-۷- مصرف گاز طبیعی

درصد کاهش نسبت به سال ۲۰۱۰ به ۱۵۳۴/۶ میلیارد متر مکعب رسید که ۴۷/۶ درصد از مصرف جهان را تشکیل می‌دهد. مصرف کشورهای غیر اوپک و کشورهای عضو اوپک به ترتیب به ۲۸۰۵/۹ و ۴۱۷/۱ میلیارد متر مکعب رسید. در این سال مصرف گاز طبیعی ایران ۱۵۳/۳ میلیارد متر مکعب بود.

در سال ۲۰۱۱، مصرف گاز طبیعی در جهان ۳۲۲۲/۹ میلیارد متر مکعب رسید که نسبت به سال ۲۰۱۰، ۲/۲ درصد افزایش نشان می‌دهد. در این سال مصرف کشورهای عضو سازمان همکاری‌های اقتصادی و توسعه با ۰/۱

۱- تولید مورد اشاره در این بخش، تولید تجاری بوده و مقادیر گاز تولید شده را که به مصرف رسیده است شامل می‌شود.

جدول ۴-۹- مصرف گاز طبیعی در جهان

(میلیارد متر مکعب)

سال	درصد تغییر		سهم (درصد)	
	۲۰۱۰	۲۰۱۱	۲۰۱۰	۲۰۱۱
غیر اوپک	۲۸۰۵/۹	۲۷۶۵/۹	۸۷/۱	۸۷/۱
کشورهای عضو OECD	۱۵۳۴/۲	۱۵۳۴/۶	۴۸/۷	۴۷/۶
اوپک	۳۸۷/۱	۴۱۷/۱	۱۲/۳	۱۲/۹
ایران (۱)	۱۴۴/۶	۱۵۳/۳	۴/۶	۴/۸
جهان	۳۱۵۳/۱	۳۲۲۲/۹	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰

ماخذ: نشریه آماری BP، سال ۲۰۱۲

۱- اختلاف بین تولید و مصرف گاز طبیعی عمدتاً مربوط به واردات گاز می‌باشد.

۴-۲- اوپک

ایران، ونزوئلا و الجزایر قرار می‌گیرد. اعضای خاورمیانه‌ای این سازمان (شامل عربستان سعودی، ایران، کویت، امارات متحده عربی و قطر) با ۵۹۵/۸ میلیون تن معادل نفت، مصرف بیشتری را نسبت به سایر اعضا (ونزوئلا، اکوادور و الجزایر) داشتند. ایران با ۲۲۸/۶ میلیون تن معادل نفت بیشترین میزان مصرف و عربستان سعودی با ۲۱۷/۱ میلیون تن معادل نفت، دومین رتبه را در بین کشورهای اوپک داشتند.

۴-۲-۱- مصرف انرژی‌های اولیه

مصرف انرژی‌های اولیه در کشورهای عضو اوپک از ۷۰۳/۱ میلیون تن معادل نفت در سال ۲۰۱۰ به ۷۳۹/۱ میلیون تن معادل نفت در سال ۲۰۱۱ رسید. انرژی‌های اولیه مورد مصرف کشورهای عضو اوپک عمدتاً شامل نفت و گاز طبیعی بود. انرژی برق‌آبی و زغال‌سنگ به میزان بسیار محدود مورد استفاده

جدول ۴-۱۰- مصرف انرژی‌های اولیه اوپک در سال ۲۰۱۱ (۱)

(میلیون تن معادل نفت)

جمع کل	انرژی‌های تجدیدپذیر	برق‌آبی	انرژی هسته‌ای	زغال‌سنگ	گاز طبیعی	نفت
۵۹۵/۸	۰/۱	۲/۷	۰/۰	۰/۸	۳۱۹/۹	۲۷۲/۴
عربستان سعودی	۰/۰	۰/۰	۰/۰	۰/۰	۸۹/۳	۱۲۷/۸
ایران	۰/۱	۲/۷	۰/۰	۰/۸	۱۳۸/۰	۸۷/۰
کویت	۰/۰	۰/۰	۰/۰	۰/۰	۱۴/۶	۱۹/۰
امارات متحده عربی	۰/۰	۰/۰	۰/۰	۰/۰	۵۶/۶	۳۰/۵
قطر	۰/۰	۰/۰	۰/۰	۰/۰	۲۱/۴	۸/۰
سایر اعضا	۰/۱	۲۱/۲	۰/۰	۲/۰	۵۵/۵	۶۴/۵
اوپک	۰/۱	۲۳/۹	۰/۰	۲/۸	۳۷۵/۴	۳۳۶/۹

ماخذ: نشریه آماری BP، سال ۲۰۱۲

۱- عراق، لیبی، نیجریه و آنگولا را شامل نمی‌شود.

۴-۲-۲- ذخایر نفت خام

بشکه و سپس به عربستان سعودی با ۲۶۵/۴ میلیارد بشکه تعلق داشت. ایران از لحاظ ذخایر نفتی با ۱۵۱/۲ میلیارد بشکه، رتبه سوم را در بین کشورهای عضو اوپک داشت.

در پایان سال ۲۰۱۱، ذخایر نفت خام اوپک به ۱۱۹۶/۳ میلیارد بشکه رسید که نسبت به پایان سال ۲۰۱۰، از رشد ۲/۵ درصدی برخوردار بود. در بین اعضای اوپک، بیشترین ذخایر به ونزوئلا با ۲۹۶/۵ میلیارد

جدول ۴-۱۱- ذخایر اثبات شده نفت خام اوپک

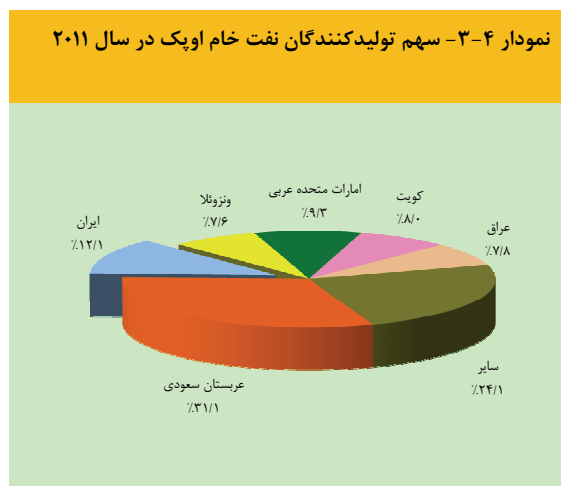
(میلیارد بشکه)

سهم (درصد)	درصد تغییر		پایان سال				
	۲۰۱۰	۲۰۱۱	۲۰۱۰	۲۰۱۱	۲۰۰۹		
۶۵/۵	۶۴/۶	۳/۸	۱/۷	۷۸۳/۷	۷۵۴/۷	۷۴۱/۸	اعضای خاورمیانه
۲۲/۲	۲۲/۷	۰/۳	۰/۰	۲۶۵/۴	۲۶۴/۵	۲۶۴/۶	عربستان سعودی
۱۲/۶	۱۳/۰	۰/۰	۱۰/۴	۱۵۱/۲	۱۵۱/۲	۱۳۷/۰	ایران
۱۲/۰	۹/۹	۲۴/۴	۰/۰	۱۴۳/۱	۱۱۵/۰	۱۱۵/۰	عراق
۸/۵	۸/۷	۰/۰	۰/۰	۱۰۱/۵	۱۰۱/۵	۱۰۱/۵	کویت
۸/۲	۸/۴	۰/۰	۰/۰	۹۷/۸	۹۷/۸	۹۷/۸	امارات متحده عربی
۲/۱	۲/۱	۰/۰	-۴/۶	۲۴/۷	۲۴/۷	۲۵/۹	قطر
۳۴/۵	۳۵/۴	۰/۰	۲۶/۳	۴۱۲/۷	۴۱۲/۷	۳۲۶/۸	سایر اعضا
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۲/۵	۹/۲	۱۱۹۶/۳	۱۱۶۷/۳	۱۰۶۸/۶	اوپک

ماخذ: نشریه آماری BP، سال ۲۰۱۲

۴-۲-۳- تولید نفت خام

نمودار ۴-۳- سهم تولیدکنندگان نفت خام اوپک در سال ۲۰۱۱

در سال ۲۰۱۱، میانگین تولید نفت خام اوپک با ۳/۱ درصد افزایش نسبت به سال ۲۰۱۰ به ۳۵/۸ میلیون بشکه در روز رسید. در این سال تولید اعضای خاورمیانه‌ای اوپک با ۱۰/۴ درصد افزایش به ۲۶/۲ میلیون بشکه در روز و تولید سایر اعضا با ۱۲/۶ درصد کاهش به ۹/۶ میلیون بشکه در روز رسید. بیشترین میزان تولید اوپک توسط عربستان سعودی با ۱۱/۲ میلیون بشکه در روز و سهمی معادل ۳۱/۱ درصد از کل صادرات این سازمان صورت گرفت.

جدول ۴-۱۲- تولید نفت خام کشورهای عضو اوپک (۱)

(هزار بشکه در روز)

سهم (درصد)	درصد تغییر		سال				
	۲۰۱۰	۲۰۱۱	۲۰۱۰	۲۰۱۱	۲۰۰۹		
۷۳/۱	۶۸/۳	۱۰/۴	۲/۶	۲۶۱۸۹/۹	۲۳۷۲۶/۵	۲۳۱۱۷/۵	اعضای خاورمیانه
۳۱/۱	۲۸/۶	۱۲/۱	۰/۶	۱۱۱۶۰/۶	۹۹۵۵/۱	۹۸۹۳/۱	عربستان سعودی
۱۲/۱	۱۲/۵	-۰/۴	۳/۳	۴۳۲۱/۱	۴۳۳۸/۵	۴۱۹۸/۶	ایران
۷/۸	۷/۱	۱۲/۸	۱/۵	۲۷۹۸/۱	۲۴۸۰/۰	۲۴۴۲/۵	عراق
۸/۰	۷/۲	۱۳/۸	۱/۲	۲۸۶۵/۴	۲۵۱۷/۶	۲۴۸۸/۶	کویت
۹/۳	۸/۲	۱۵/۹	۴/۲	۳۳۲۲/۱	۲۸۶۶/۵	۲۷۴۹/۹	امارات متحده عربی
۴/۸	۴/۵	۹/۸	۱۶/۶	۱۷۲۲/۶	۱۵۶۸/۷	۱۳۴۴/۹	قطر
۲۶/۹	۳۱/۷	-۱۲/۶	۷/۶	۹۶۴۰/۳	۱۱۰۲۶/۵	۱۰۲۴۷/۰	سایر اعضا
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۳/۱	۴/۲	۳۵۸۳۰/۲	۳۴۷۵۳/۰	۳۳۳۶۴/۶	اوپک

ماخذ: نشریه آماری BP، سال ۲۰۱۲

۱- شامل NGL، پلمه سنگ نفتی (shale oil) و شن‌های آغشته به نفت (oil sands) نیز می‌باشد.

گزارش اقتصادی و ترازنامه سال ۱۳۹۰

۴-۲-۴- سقف تولید

در اجلاس یکصد و پنجاه و نهم اوپک که در تاریخ ۸ ژوئیه ۲۰۱۱ در وین پایتخت اتریش برگزار شد، سقف تولید این سازمان (به استثنای عراق) بدون تغییر و در سطح ۲۴/۸ میلیون بشکه در روز باقی ماند.

در اجلاس یکصد و شصتم که در تاریخ ۱۴ دسامبر ۲۰۱۱ در وین برگزار گردید، سقف تولید نفت خام اوپک در سطح ۳۰/۰ میلیون بشکه در روز (شامل لیبی و عراق) تصویب شد.

۴-۲-۵- مصرف نفت

در سال ۲۰۱۱، میانگین مصرف نفت در کشورهای عضو اوپک^(۱) با ۲/۶ درصد رشد نسبت به سال ۲۰۱۰ به ۷/۴ میلیون بشکه در روز رسید. بیشترین و کمترین میزان مصرف نفت اوپک به ترتیب مربوط به عربستان سعودی با ۲/۸ میلیون بشکه در روز و قطر با ۰/۲ میلیون بشکه در روز بود. مصرف نفت در ایران در سال ۲۰۱۱ حدود ۱/۸ میلیون بشکه در روز گزارش شد که ۲۴/۶ درصد از کل مصرف اوپک را تشکیل می‌دهد^(۲).

جدول ۴-۱۳- مصرف نفت کشورهای عضو اوپک (۱)

(هزار بشکه در روز)

سهم (درصد)	درصد تغییر		سال				
	۲۰۱۰	۲۰۱۱	۲۰۱۰	۲۰۱۱	۲۰۰۹		
۸۱/۱	۸۱/۵	۲/۲	۵/۳	۶۰۲۷/۱	۵۸۹۷/۷	۵۶۰۲/۲	اعضای خاورمیانه
۳۸/۴	۳۸/۰	۳/۹	۴/۷	۲۸۵۵/۷	۲۷۴۷/۷	۲۶۲۳/۹	عربستان سعودی
۲۴/۶	۲۶/۱	-۳/۳	۵/۶	۱۸۲۴/۴	۱۸۸۶/۸	۱۷۸۷/۰	ایران (۲)
۵/۹	۶/۰	۰/۵	۹/۵	۴۳۸/۵	۴۳۶/۴	۳۹۸/۷	کویت
۹/۰	۸/۴	۱۰/۶	-۱/۵	۶۷۱/۰	۶۰۶/۶	۶۱۶/۱	امارات متحده عربی
۳/۲	۳/۰	۸/۰	۲۴/۸	۲۳۷/۶	۲۲۰/۱	۱۷۶/۴	قطر
۱۸/۹	۱۸/۵	۴/۵	۵/۵	۱۴۰۲/۶	۱۳۴۱/۸	۱۲۷۱/۳	سایر اعضا
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۲/۶	۵/۳	۷۴۲۹/۷	۷۲۳۹/۴	۶۸۷۳/۵	اوپک (۳)

ماخذ: نشریه آماری BP، سال ۲۰۱۲

۱- شامل تقاضای داخلی نفت، سوخت‌های هوایی و دریایی، سوخت پالایشگاه‌ها و ضایعات نفتی می‌باشد.

۲- آمار مربوط به ایران بیش از واقع برآورد شده است.

۳- عراق، نیجریه، لیبی و آنگولا را شامل نمی‌شود.

۴-۲-۶- ذخایر اثبات شده گاز طبیعی

بیشترین ذخایر اثبات شده گاز طبیعی در بین کشورهای عضو اوپک می‌باشند.

ذخایر اثبات شده گاز طبیعی اوپک در پایان سال ۲۰۱۱ معادل ۹۴/۴ هزار میلیارد متر مکعب بود که نسبت به پایان سال ۲۰۱۰، حدود ۰/۶ درصد افزایش داشت. ایران و قطر به ترتیب با ۳۳/۱ و ۲۵/۰ هزار میلیارد متر مکعب، دارای

۱- عراق، نیجریه، لیبی و آنگولا را شامل نمی‌شود.

۲- براساس آمار دریافتی از وزارت نفت، مصرف نفت در ایران کمتر از ارقام گزارش شده در نشریه آماری BP می‌باشد.

جدول ۴-۱۴- ذخایر اثبات شده گاز طبیعی کشورهای عضو اوپک

(هزار میلیارد متر مکعب)

سهم (درصد)	درصد تغییر		پایان سال				
	۲۰۱۰	۲۰۱۱	۲۰۱۰	۲۰۱۱	۲۰۰۹		
۸۲/۴	۸۲/۳	۰/۷	۴/۵	۷۷/۷	۷۷/۲	۷۳/۹	اعضای خاورمیانه
۸/۶	۸/۵	۱/۷	۱/۳	۸/۲	۸/۰	۷/۹	عربستان سعودی
۳۵/۱	۳۵/۳	۰/۰	۱۱/۸	۳۳/۱	۳۳/۱	۲۹/۶	ایران
۳/۸	۳/۴	۱۳/۳	۰/۰	۳/۶	۳/۲	۳/۲	عراق
۱/۹	۱/۹	۰/۰	۰/۰	۱/۸	۱/۸	۱/۸	کویت
۶/۵	۶/۵	۰/۰	۰/۰	۶/۱	۶/۱	۶/۱	امارات متحده عربی
۲۶/۵	۲۶/۷	۰/۰	-۱/۲	۲۵/۰	۲۵/۰	۲۵/۳	قطر
۱۷/۶	۱۷/۷	۰/۱	۱/۲	۱۶/۶	۱۶/۶	۱۶/۴	سایر اعضا
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۰/۶	۳/۹	۹۴/۴	۹۳/۸	۹۰/۳	اوپک(۱)

ماخذ: نشریه آماری BP، سال ۲۰۱۲
 ۱- آنگولا و اکوادور را شامل نمی‌شود.

۴-۲-۷- تولید گاز طبیعی^(۱)

۱۵۱/۸ میلیارد متر مکعب می‌باشد که ۲۴/۶ درصد از کل تولید اوپک را شامل می‌شود. قطر نیز با تولید ۱۴۶/۸ میلیارد متر مکعب گاز طبیعی و اختصاص ۲۳/۸ درصد از کل تولید اوپک در مقام دوم قرار دارد.

در سال ۲۰۱۱، تولید گاز طبیعی اوپک با رشدی معادل ۶/۷ درصد نسبت به سال ۲۰۱۰ به ۶۱۷/۵ میلیارد متر مکعب رسید. بیشترین تولید گاز طبیعی اوپک مربوط به ایران با

جدول ۴-۱۵- تولید گاز طبیعی کشورهای عضو اوپک

(میلیارد متر مکعب)

سهم (درصد)	درصد تغییر		سال				
	۲۰۱۰	۲۰۱۱	۲۰۱۰	۲۰۱۱	۲۰۰۹		
۷۵/۲	۷۱/۷	۱۲/۰	۱۵/۵	۴۶۴/۴	۴۱۴/۸	۳۵۹/۰	اعضای خاورمیانه
۱۶/۱	۱۵/۱	۱۳/۲	۱۱/۷	۹۹/۲	۸۷/۷	۷۸/۵	عربستان سعودی
۲۴/۶	۲۵/۲	۳/۹	۱۱/۴	۱۵۱/۸	۱۴۶/۲	۱۳۱/۲	ایران
۰/۳	۰/۲	۴۲/۰	۸/۳	۱/۹	۱/۳	۱/۲	عراق
۲/۱	۲/۰	۱۰/۴	۴/۵	۱۳/۰	۱۱/۷	۱۱/۲	کویت
۸/۴	۸/۹	۰/۹	۵/۱	۵۱/۷	۵۱/۳	۴۸/۸	امارات متحده عربی
۲۳/۸	۲۰/۲	۲۵/۸	۳۰/۷	۱۴۶/۸	۱۱۶/۷	۸۹/۳	قطر
۲۴/۸	۲۸/۳	-۶/۶	۹/۳	۱۵۳/۱	۱۶۴/۰	۱۵۰/۰	سایر اعضا
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۶/۷	۱۳/۷	۶۱۷/۵	۵۷۸/۸	۵۰۹/۰	اوپک(۱)

ماخذ: نشریه آماری BP، سال ۲۰۱۲
 ۱- آنگولا و اکوادور را شامل نمی‌شود.

۴-۲-۸- مصرف گاز طبیعی

گردید. مصرف گاز طبیعی اعضای خاورمیانه‌ای اوپک در این سال حدود ۳۵۵/۵ میلیارد متر مکعب (معادل ۸۵/۲ درصد از مصرف کل اعضا) بود که نسبت به سال ۲۰۱۰ به میزان ۸/۴ درصد افزایش داشت.

در سال ۲۰۱۱، مصرف گاز طبیعی اوپک با ۷/۷ درصد رشد نسبت به سال ۲۰۱۰، به ۴۱۷/۱ میلیارد متر مکعب بالغ

۱- تولید مورد اشاره در این بخش، تولید تجاری بوده و مقادیر گاز تولید شده را که به مصرف رسیده است شامل می‌شود.

جدول ۴-۱۶- مصرف گاز طبیعی کشورهای عضو اوپک (۱)

(میلیارد متر مکعب)

سال	درصد تغییر		سهام (درصد)		اعضای خاورمیانه
	۲۰۱۰	۲۰۱۱	۲۰۱۰	۲۰۱۱	
۲۰۰۹	۳۲۸/۰	۳۵۵/۵	۸/۴	۸۵/۲	
۲۰۱۰	۸۷/۷	۹۹/۲	۱۳/۲	۲۳/۸	عربستان سعودی
۲۰۱۱	۱۴۴/۶	۱۵۳/۳	۶/۱	۳۶/۸	ایران
	۱۴/۵	۱۶/۲	۱۱/۵	۳/۹	کویت
	۶۰/۸	۶۲/۹	۳/۵	۱۵/۱	امارات متحده عربی
	۲۰/۴	۲۳/۸	۱۶/۴	۵/۷	قطر
	۵۹/۲	۶۱/۶	۴/۲	۱۴/۸	سایر اعضا
	۳۸۷/۱	۴۱۷/۱	۷/۸	۱۰۰/۰	اوپک

ماخذ: نشریه آماری BP، سال ۲۰۱۲
 ۱- عراق، نیجریه، لیبی و آنگولا را شامل نمی‌شود.

۳-۴- ایران

مصرف فرآورده‌های نفتی نیز در این سال نسبت به سال ۱۳۸۹، ۰/۳ درصد کاهش یافت.

۳-۴-۱- نفت

۳-۴-۲- گاز طبیعی

در سال ۱۳۹۰، با توسعه گازرسانی به مناطق شهری و روستایی کشور، مصرف داخلی گاز طبیعی به ۱۵۲/۷ میلیارد متر مکعب بالغ گردید که نسبت به سال گذشته ۱/۳ درصد رشد نشان می‌دهد. در سال مورد بررسی، سهم مصرف بخش خانگی، تجاری و صنعتی ۵۶/۱ درصد، نیروگاه‌ها ۲۴/۷ درصد و صنایع عمده ۱۹/۳ درصد بود. با اجرای قانون هدفمندسازی یارانه‌ها آهنگ رشد مصرف گاز طبیعی در کشور در مقایسه با سال قبل (۶/۸ درصد) کاهش یافت و به ۱/۳ درصد رسید.

۳-۴-۳- برق

در سال ۱۳۹۰، تولید برق کشور با ۳/۰ درصد رشد نسبت به سال ۱۳۸۹ به ۲۴۰/۱ میلیارد کیلو وات ساعت رسید. از کل برق تولید شده در کشور، معادل ۲۰۸/۴ میلیارد کیلو وات ساعت (۸۶/۸ درصد) به نیروگاه‌های تحت مدیریت وزارت نیرو و ۳۱/۷ میلیارد کیلو وات ساعت (۱۳/۲ درصد) به سایر موسسات (شامل بخش خصوصی و صنایع بزرگ) اختصاص داشت.

در سال ۱۳۹۰، میانگین تولید نفت خام کشور در چارچوب رعایت سهمیه تولید تعیین شده از سوی اوپک بود. در این سال متوسط صادرات نفت خام ایران با ۰/۶ درصد افزایش نسبت به سال قبل به ۲/۰ میلیون بشکه در روز رسید. صادرات فرآورده‌های نفتی با ۹/۳ درصد افزایش به ۸۸ هزار بشکه در روز بالغ شد. کل صادرات نفت ایران (شامل نفت خام و فرآورده‌های نفتی) در سال ۱۳۹۰ حدود ۲/۱ میلیون بشکه در روز بود که نسبت به سال ۱۳۸۹، ۰/۹ درصد افزایش داشت. در سال مورد بررسی، سهم صادرات نفت خام از کل صادرات نفتی کشور حدود ۹۵/۸ درصد بود. در این سال میانگین تقریبی بهای تک‌محموله‌ای هر بشکه از نفت خام صادراتی کشور با ۳۲/۴ درصد افزایش نسبت به سال ۱۳۸۹ به ۱۱۱/۱ دلار رسید.

در سال ۱۳۹۰، مصرف داخلی فرآورده‌های نفتی به ۱۴۶۳ هزار بشکه در روز رسید. در سال مورد بررسی، مصرف نفت‌گاز و بنزین به ترتیب ۵۰۷ و ۳۶۰ هزار بشکه در روز بود که سهمی معادل ۳۴/۷ و ۲۴/۶ درصد از کل مصرف فرآورده‌های نفتی را تشکیل می‌داد. با تداوم اجرای قانون هدفمندسازی یارانه‌ها، کل

روشنایی معابر، خانگی و تجاری به ترتیب ۲۰/۲، ۶/۰، ۳/۳ و ۲/۳ درصد کاهش داشت. بیشترین سهم مصرف برق مربوط به بخش صنعتی با ۳۳/۹ درصد و سپس بخش خانگی با ۳۱/۳ درصد بود.

در سال ۱۳۹۰، صادرات برق کشور به ۸/۷ میلیارد کیلو وات ساعت بالغ گردید که نسبت به سال ۱۳۸۹، ۲۹/۲ درصد افزایش داشت. واردات برق نیز با ۲۱/۲ درصد رشد به ۳/۷ میلیارد کیلو وات ساعت رسید. به این ترتیب، در این سال خالص صادرات برق کشور با ۳۵/۸ درصد افزایش نسبت به سال ۱۳۸۹ به بیش از ۵/۰ میلیارد کیلو وات ساعت رسید. در سال مورد بررسی، بیش از ۹۷ درصد از برق وارداتی از کشورهای ترکمنستان و ارمنستان تامین شد و بیش از ۷۴ درصد از صادرات برق به عراق اختصاص داشت.

در سال مورد بررسی، بیشترین میزان تولید برق توسط نیروگاه‌های گازی و چرخه ترکیبی (۱۰۳/۲ میلیارد کیلو وات ساعت) و کمترین میزان تولید توسط نیروگاه‌های برق‌آبی، دیزلی و بادی (۱۲/۷ میلیارد کیلو وات ساعت) صورت گرفت. در این سال بیشترین نرخ رشد تولید برق به نیروگاه‌های برق‌آبی، دیزلی و بادی با ۲۸/۷ درصد اختصاص داشت و تولید برق توسط نیروگاه‌های گازی و چرخه ترکیبی ۱/۱ درصد کاهش داشت.

در سال ۱۳۹۰، مصرف برق با ۲/۲ درصد رشد نسبت به سال ۱۳۸۹ به ۱۸۸/۲ میلیارد کیلو وات ساعت رسید. در این سال بیشترین نرخ رشد مصرف برق به بخش کشاورزی با ۳۴/۸ درصد اختصاص داشت. رشد مصرف برق در بخش صنعتی ۳/۹ درصد بود. در این سال مصرف برق برای بخش‌های عمومی،